Il-Ġurnal Uffiċjali
tal-Unjoni Ewropea

MT
Is-serje C

C/2024/2657

29.4.2024

P9_TA(2023)0375

Strateġija Ewropea dwar il-proteini

Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tad-19 ta’ Ottubru 2023 Strateġija Ewropea dwar il-proteini (2023/2015(INI))

(C/2024/2657)

Il-Parlament Ewropew,

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-17 ta’ April 2018 dwar strateġija Ewropea għall-promozzjoni tal-għelejjel li fihom il-proteini – Inkoraġġu l-produzzjoni tal-pjanti leguminużi u li fihom il-proteini fis-settur agrikolu Ewropew ([1]),

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-24 ta’ Marzu 2022 dwar il-ħtieġa ta’ pjan ta’ azzjoni urġenti tal-UE biex tiġi żgurata s-sigurtà tal-ikel kemm fl-UE kif ukoll barra l-UE fid-dawl tal-invażjoni Russa tal-Ukrajna ([2]),

— wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-20 ta’ Ottubru 2021 dwar Strateġija "Mill-Għalqa sal-Platt" għal sistema tal-ikel ġusta, tajba għas-saħħa u favur l-ambjent ([3]),

— wara li kkunsidra r-rapport tal-Organizzazzjoni tal-Ikel u l-Agrikoltura (FAO) tan-NU tal-2022 bit-titolu "Thinking about the future of food safety and food allergies with regard to certain types of novel foods and protein sources" (Naħsbu dwar il-futur tas-sikurezza tal-ikel u l-allerġiji tal-ikel fir-rigward ta’ ċerti tipi ta’ ikel ġdid u sorsi ta’ proteini),

— wara li kkunsidra l-istudju taċ-Ċentru Konġunt tar-Riċerka (JRC) ta’ Lulju 2020 bit-titolu "Future of EU livestock: how to contribute to a sustainable agricultural sector?" (Il-futur tal-bhejjem fl-UE: kif se nikkontribwixxu għal settur agrikolu sostenibbli?),

— wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni ta’ Dublin tal-2022 dwar ir-rwol soċjetali tal-bhejjem,

— wara li kkunsidra l-aħħar għarfien xjentifiku, inkluża d-Dikjarazzjoni ta’ Dublin tal-2022 u l-pubblikazzjonijiet relatati fil-ġurnal xjentifiku Animal Frontiers,

— wara li kkunsidra r-rapport tal-FAO tan-NU tal-2022 bit-titolu "Thinking on the future of food safety – A foresight report" (Naħsbu dwar il-futur tas-sikurezza tal-ikel – Rapport ta’ prospettiva),

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea tal-15 ta’ Novembru 2022 intitolat "Lejn Settur tal-Algi tal-UE B’Saħħtu u Sostenibbli" (COM(2022)0592),

— wara li kkunsidrat l-Prospetti Agrikoli 2022-2031 tal-Organizzazzjoni għall-Koperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (OECD) u tal-FAO,

— wara li kkunsidra r-rapport tal-Kummissjoni ta’ Diċembru 2022 bit-titolu "EU agricultural outlook – For markets, income and environment 2022-2032" (Il-prospetti agrikoli tal-UE – Għas-swieq, l-introjtu u l-ambjent 2022-2032),

— wara li kkunsidra r-rapport tal-FAO ta’ Ġunju 2023 bit-titolu "Contribution of terrestrial animal source food to healthy diets for improved nutrition and health outcomes – An evidence and policy overview on the state of knowledge and gaps" (Kontribut ta’ ikel minn sors ta’ annimali terrestri għal dieti tajbin għas-saħħa għal nutrizzjoni u riżultati fil-qasam tas-saħħa mtejba – Evidenza u ħarsa ġenerali tal-politika dwar l-istat tal-għarfien u l-lakuni),

— wara li kkunsidra r-rapport tal-FAO u tal-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa (WHO) tal-2019 bit-titolu "Sustainable healthy diets – guiding principles" (Dieti sostenibbli tajbin għas-saħħa – prinċipji gwida),

— wara li kkunsidra r-rapport tal-FAO tal-2021 bit-titolu "Integration of environment and nutrition in life cycle assessment of food items: opportunities and challenges" (Integrazzjoni tal-ambjent u n-nutrizzjoni fil-valutazzjoni taċ-ċiklu tal-ħajja tal-oġġetti tal-ikel: opportunitajiet u sfidi),

— wara li kkunsidra r-rapport tal-Kummissjoni tat-22 ta’ Novembru 2018 dwar l-iżvilupp tal-proteini tal-pjanti fl-Unjoni Ewropea (COM(2018)0757),

— wara li kkunsidra d-dokument ta’ ħidma tal-persunal tal-Kummissjoni tal-4 ta’ Jannar 2023 dwar fatturi ewlenin tas-sigurtà tal-ikel (SWD(2023)0004),

([1]) ĠU C 390, 18.11.2019, p. 2.
([2]) ĠU C 361, 20.9.2022, p. 2.
([3]) ĠU C 184, 5.5.2022, p. 2.

— wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-20 ta' Mejju 2020 bit-titolu "Strateġija Mill-Għalqa sal-Platt għal sistema tal-ikel ġusta, tajba għas-saħħa u favur l-ambjent" (COM(2020)0381),

— wara li kkunsidra l-ftehim adottat fil-21 Konferenza tal-Partijiet għall-Konvenzjoni Qafas tan-NU dwar it-Tibdil fil-Klima (COP21) f'Pariġi fit-12 ta' Diċembru 2015 (il-"Ftehim ta' Pariġi"),

— wara li kkunsidra r-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Ġunju 2021 li jistabbilixxi l-qafas biex tinkiseb in-newtralità klimatika u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 401/2009 u (UE) 2018/1999 (il-"Liġi Ewropea dwar il-Klima") ([4]),

— wara li kkunsidra l-Aġenda 2030 tan-NU għall-Iżvilupp Sostenibbli u l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs),

— wara li kkunsidra l-Prospetti tal-Popolazzjoni Dinjija tan-NU 2022,

— wara li kkunsidra l-Prospetti Agrikoli 2021-2030 tal-OECD u tal-FAO tan-NU,

— wara li kkunsidra l-istudju tal-Panel ta' Valutazzjoni tal-Għażliet Xjentifiċi u Teknoloġiċi bit-titolu "Got Protein? Alternative protein sources in sustainable animal and human nutrition: Potentials and prospects" (Għandek Proteina? Sorsi alternattivi ta' proteini f'nutrizzjoni sostenibbli tal-annimali u tal-bniedem),

— wara li kkunsidra d-dikjarazzjoni ta' Versailles tal-10 u l-11 ta' Marzu 2022,

— wara li kkunsidra l-Artikolu 54 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

— wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat għas-Sajd,

— wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għall-Agrikoltura u l-Iżvilupp Rurali (A9-0281/2023),

A. billi l-proteina hija essenzjali kemm għall-bnedmin kif ukoll għall-annimali u, għalhekk, hija komponent indispensabbli fl-ikel u fl-għalf ikkonsmati kuljum;

B. billi l-pandemija tal-COVID-19 u l-invażjoni Russa fl-Ukrajna kellhom effetti sinifikanti fuq il-kummerċ Ewropew u globali, filwaqt li enfasizzaw li l-UE jeħtieġ li tiddiversifika l-ktajjen tal-provvista tal-ikel u tal-għalf tagħha sabiex iżżid l-awtonomija miftuħa tagħha u tnaqqas id-dipendenza tagħha fuq l-inputs minn fornitur barrani wieħed biss jew minn ftit fornituri barranin sabiex issaħħaħ il-produzzjoni tal-proteini tal-pjanti u r-reżiljenza kumplessiva tas-settur tal-proteini tal-UE;

C. billi l-UE tipproduċi 77 % tal-proteina tal-għalf li tuża (li tiżdied għal 96 % fil-każ ta' għalf b'kontenut baxx ta' proteini, u 89 % f'dak tal-għalf b'kontenut medju ta' proteini); billi, madankollu, 29 % biss tal-materja prima b'livell għoli ta' proteini meħtieġa biex jiġi bbilanċjat l-għalf tal-annimali toriġina fl-UE; billi, bħala konsegwenza, l-UE tiddependi ħafna mill-importazzjonijiet ta' prodotti bbażati fuq il-pjanti b'livell għoli ta' proteini minn pajjiżi mhux tal-UE, u b'hekk l-UE tibbaża fuq l-importazzjonijiet tal-fażola tas-sojja u d-dqiq tas-sojja mill-Istati Uniti u l-Amerka t'Isfel; billi, b'mod partikolari fl-Amerka t'Isfel, din id-dipendenza spiss tixpruna bidla fl-użu tal-art u żieda fl-impronta tal-ilma tal-UE, flimkien ma' problemi ambjentali fil-pajjiżi produtturi, bħall-kontaminazzjoni tal-ilma ta' taħt l-art, in-nuqqas ta' ilma, it-telf ta' nutrijenti, l-erożjoni tal-ħamrija u d-deforestazzjoni, li jirriżultaw fi tnaqqis fil-bijodiversità; billi l-kultivazzjoni tal-pjanti li fihom il-proteini jista' jkollha konsegwenzi negattivi fuq is-soċjetà u s-saħħa fil-pajjiżi produtturi, aggravata minn drittijiet batuti għaż-żamma ta' art, ħtif tal-art, tkeċċija sfurzata u abbużi oħra tad-drittijiet tal-bniedem;

D. billi għalkemm il-produzzjoni tal-għelejjel li fihom il-proteini fl-UE tjiebet matul dawn l-aħħar 10 snin, għad hemm nuqqas sinifikanti fil-produzzjoni domestika hekk kif żdiedet ukoll il-produzzjoni tal-bhejjem, u b'hekk ġiet ikkonsolidata d-dipendenza qawwija tal-UE fuq l-importazzjonijiet ta' għelejjel li fihom ħafna proteini minn pajjiżi mhux tal-UE;

E. billi ż-żieda fiċ-ċirkolarità bejn il-proteini bbażati fuq il-pjanti u dawk ibbażati fuq l-annimali, bħall-użu ta' flussi ta' skart ta' proteini bbażati fuq il-pjanti għall-ikel bħala għalf għall-produzzjoni ta' proteini derivati mill-annimali, flimkien mal-produzzjoni aktar sostenibbli tat-tipi kollha disponibbli ta' proteini, huma kruċjali għat-tranżizzjoni lejn sistemi tal-ikel aktar sostenibbli b'impatt imnaqqas fuq il-klima u l-bijodiversità; billi ż-żieda fil-kultivazzjoni u l-konsum ta' proteini bbażati fuq il-pjanti huma wkoll fatturi abilitanti fit-tranżizzjoni; billi l-impronta ambjentali tal-prodotti tal-annimali tista' titnaqqas permezz ta' addittivi tal-għalf li jgħinu lill-annimali jiddiġerixxu l-proteini u jnaqqsu l-emissjonijiet tal-metan u tal-ammonijaka tagħhom;

([4]) ĠU L 243, 9.7.2021, p. 1.

F. billi l-għelejjel leguminużi u l-artijiet bil-ħaxix jgħinu biex tinżamm u tittejjeb il-kwalità u l-fertilità tal-ħamrija, iżidu l-bijodiversità, jiffissaw il-karbonju u n-nitroġenu u jikkontribwixxu għaż-żamma tal-ilma; billi l-legumi jistgħu jitkabbru b'inqas fertilizzant kimiku minħabba simbjożi mal-batterji tal-ħamrija; billi t-tkabbir ta' għelejjel leguminużi, minkejja l-profittabbiltà ekonomika baxxa tiegħu, jagħti kontribut pożittiv għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u għal impatti ambjentali oħra kif ukoll għat-tnaqqis tal-pressjoni mill-ħaxix ħażin, u b'hekk jindirizza l-isfidi ambjentali u klimatiċi f'konformità mal-objettivi tal-Patt Ekoloġiku;

G. billi tekniki ġodda ta' tnissil jista' jkollhom rwol ewlieni fit-titjib tal-profittabbiltà u fl-ilħuq tal-miri tal-Patt Ekoloġiku tal-UE, pereżempju billi jżidu r-rendimenti, jagħtu spinta lill-kontenut u l-kwalità tal-proteini u jippermettu lill-UE ssaħħaħ l-adattament reġjonali tal-għelejjel u tagħmilhom aktar reżiljenti għat-tibdil fil-klima u għall-patoġeni;

H. billi l-politika agrikola komuni (PAK) tippermetti li tiġi appoġġjata l-kultivazzjoni ta' għelejjel li fihom il-proteini u ta' artijiet bil-ħaxix;

I. billi l-ipproċessar tal-għelejjel li fihom il-proteini u l-artijiet bil-ħaxix jiġġenera prodotti sekondarji li jistgħu jintużaw b'mod li jappoġġja l-ekonomija ċirkolari, bħall-użu tagħhom għall-konsum mill-bniedem, għall-enerġija rinnovabbli, għall-fertilizzanti, għall-għalf tal-annimali jew għall-produzzjoni ta' sustanzi kimiċi ekoloġiċi; billi, bħala prodott sekondarju, il-bhejjem jipproduċu fertilizzant siewi li jappoġġja r-reżiljenza tal-UE fil-produzzjoni tal-ikel; billi n-nitroġenu meħtieġ biex jitkabbru l-għelejjel huwa prinċipalment ipprovdut minn fertilizzanti sintetiċi, li huma għaljin u jużaw ħafna enerġija biex jiġu prodotti; billi, bħala parti mis-sistemi ta' ġestjoni tad-demel kif ukoll l-użu sikur tal-ħama tad-dranaġġ, RENURE (REcovered Nitrogen from manURE), iżid l-effiċjenza tar-riżorsi u jippermetti progress lejn ekonomija aktar ċirkolari;

J. billi t-trobbija tal-annimali tista' tiġġenera proteini bijodisponibbli ħafna għan-nutrizzjoni tal-bniedem;

K. billi l-produzzjoni tal-għelejjel tat-tipi kollha ta' għelejjel agrikoli, inklużi l-għelejjel li fihom il-proteini, tipproduċi bijomassa li fil-biċċa l-kbira tagħha ma tistax tittiekel mill-bnedmin (kilo ta' proteina bbażata fuq il-pjanti tiġġenera madwar tlieta sa ħames kilos ta' bijomassa li tittiekel biss mir-ruminanti);

L. billi l-konsum ta' proteini tal-annimali prodotti lokalment u b'mod sostenibbli jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-ikel tal-UE u jsaħħaħ il-vitalità taż-żoni rurali tal-Ewropa; billi l-proteini tal-annimali huma prodotti fl-UE skont uħud mill-ogħla standards ta' sostenibbiltà fid-dinja f'termini ta' trattament xieraq tal-annimali, il-klima u l-ambjent, u spiss jikkostitwixxu komponent importanti ta' dieta bilanċjata; billi fl-UE, it-trobbija tal-annimali tiddependi ħafna mill-importazzjonijiet ta' għelejjel b'kontenut għoli ta' proteini, li jridu jitkabbru fuq raba' li jinħadem barra mill-UE;

M. billi t-tisħiħ tar-reżiljenza u s-sigurtà tal-ikel Ewropew permezz tal-konsum ta' proteini tal-annimali prodotti fl-UE jikkontribwixxi għal produzzjoni aktar sostenibbli fuq livell globali;

N. billi l-proteini li ġejjin mill-annimali jipprovdu proteini ta' kwalità għolja u huma l-aktar sors ta' proteini bijodisponibbli għall-bnedmin, li huwa partikolarment importanti għan-nisa fertili, it-tfal, l-adolexxenti, u l-persuni anzjani jew fraġli;

O. billi l-produzzjoni estensiva tal-bhejjem, b'mod partikolari f'żoni remoti u muntanjużi, hija attività sostenibbli ħafna u tgħin biex jiġi żgurat li dawn iż-żoni jibqgħu popolati;

P. billi l-proteina akkwatika u tal-akkwakultura sostenibbli tista' tikkontribwixxi għas-sigurtà tal-ikel globali, in-nutrizzjoni u dieti bbilanċjati tajbin għas-saħħa; billi l-akkwakultura intensiva ħafna drabi tista' tkun akkumpanjata minn diversi impatti ambjentali negattivi, bħall-konsegwenzi tal-użu ta' sustanzi kimiċi jew antibijotiċi; billi l-alka tista' tipprovdi opportunità biex jitnaqqsu l-impatti ambjentali negattivi tal-akkwakultura;

Q. billi proteini alternattivi bħall-fungi jew il-prodotti ta' fermentazzjoni jirrikjedu inputs b'ħafna karboidrati; billi din il-produzzjoni tista' tuża residwi u flussi ta' skart mill-produzzjoni tal-ikel konvenzjonali, u b'hekk tikkontribwixxi għal ekonomija aktar ċirkolari; billi l-leġiżlazzjoni tal-UE dwar l-iskart timponi piż regolatorju qawwi fuq il-produtturi li jipproċessaw l-iskart tal-ikel;

R. billi l-potenzjal tal-proteini bbażati fuq l-insetti għan-nutrizzjoni tal-bniedem u b'mod partikolari tal-annimali qed jikber u potenzjalment jista' jnaqqas id-dipendenza tal-UE fuq l-importazzjoni tal-proteini; billi huwa meħtieġ aktar għarfien dwar is-sostenibbiltà tat-trobbija tal-insetti u l-konsumaturi għandhom jingħataw l-informazzjoni ċara li jixtieqū u li huma intitolati għaliha dwar il-preżenza ta' ingredjenti bbażati fuq l-insetti f'diversi prodotti finali;

S. billi s-suq għat-tipi kollha ta' proteini prodotti b'mod sostenibbli, speċjalment il-proteini bbażati fuq il-pjanti u l-annimali, żviluppa f'dawn l-aħħar snin; billi l-produzzjoni ta' dawn il-proteini toħloq ħafna opportunitajiet għall-bdiewa u l-produtturi tal-ikel Ewropej; billi l-proteini bbażati fuq il-pjanti diġà jgawdu domanda, aċċettazzjoni u maturità teknoloġika għolja u dejjem tikber tal-konsumaturi;

T. billi l-konsumaturi qed jitolbu aktar trasparenza u informazzjoni dwar is-sostenibbiltà tal-ikel; billi ma hemm l-ebda tikketta jew dikjarazzjoni tal-prodotti standardizzati volontarji biex tiġi żgurata s-sostenibbiltà ambjentali tal-proteini la għall-konsum mill-bniedem u lanqas għall-għalf tal-annimali u l-addittivi tal-għalf;

U. billi huwa importanti li jiġi adottat approċċ ta' katina tal-valur sabiex jinħoloq valur miżjud għall-proteini prodotti b'mod sostenibbli, speċjalment il-proteini bbażati fuq il-pjanti, peress li l-produzzjoni ta' prodotti b'valur miżjud għoli u miksuba lokalment issaħħaħ il-katina tal-valur u tħeġġeġ lill-bdiewa jinvestu;

V. billi r-riċerka u l-innovazzjoni fil-produzzjoni sostenibbli tas-sorsi kollha ta' proteini jeħtieġ li jinkludu l-bdiewa, u għandhom iżidu l-enfasi tagħhom fuq il-proteini bbażati fuq il-pjanti u l-annimali peress li f'dawn l-aħħar għexieren ta' snin, kemm ir-riċerka u l-innovazzjoni privati kif ukoll pubbliċi tal-UE kkonċentraw prinċipalment fuq iċ-ċereali u ż-żrieragħ żejtnin;

W. billi t-taħriġ ġenerali u t-trasferiment tal-għarfien jilħqu biss madwar 10 % tal-azjendi agrikoli tal-UE; billi hemm ħtieġa kritika li jsir aktar investiment fit-taħriġ u fis-servizzi ta' konsulenza għall-bdiewa, biex jinfirex l-għarfien dwar l-għelejjel li fihom il-proteini, l-aħjar prattiki, il-bidliet fl-imġiba, il-kultivazzjoni tal-artijiet bil-ħaxix u l-estrazzjoni tal-proteini minn sorsi alternattivi;

Ħtieġa ċara ta' strateġija komprensiva tal-UE dwar il-proteini biex jissaħħaħ il-potenzjal tal-proteini

1. Jistieden lill-Kummissjoni tippreżenta b'mod urġenti strateġija komprensiva u ambizzjuża tal-UE dwar il-proteini li tkopri l-produzzjoni u l-konsum sostenibbli tat-tipi kollha ta' proteini fl-UE, speċjalment il-proteini bbażati fuq il-pjanti u l-annimali, u tintroduċi miżuri effettivi biex tingħata spinta lill-awtonomija miftuħa Ewropea tal-proteini fuq perjodu ta' żmien qasir, medju u twil; jissottolinja li l-produzzjoni tal-għelejjel li fihom il-proteini u tal-proteini bbażati fuq il-pjanti għandha tingħata prijorità;

2. Iqis li l-istrateġija tal-UE dwar il-proteini għandha tkun ibbażata fuq:

(a) Viżjoni għall-produzzjoni tal-proteini u l-flussi kummerċjali strateġiċi u sostenibbli tal-UE li taqbel mal-ħtiġijiet u d-domandi tagħna;

(b) Pjan ta' azzjoni għal żieda fil-produzzjoni u l-konsum tal-proteini fl-UE bbażati fuq il-pjanti;

(c) Kundizzjonijiet aħjar għal produzzjoni aktar sostenibbli ta' proteina kemm ibbażata fuq il-pjanti kif ukoll fuq l-annimali fl-UE;

(d) L-iżvilupp ta' sistemi sostenibbli ta' proteini għall-ikel u l-għalf;

(e) Approċċ olistiku li neċessarjament jinkludi l-bdiewa flimkien mal-katina kollha tal-valur tal-ikel, filwaqt li jitqiesu l-prinċipji tal-ekonomija ċirkolari;

(f) Azzjonijiet ta' politika konkreti bbażati fuq ix-xjenza għall-iżvilupp, l-innovazzjoni u r-riċerka dwar proteini prodotti b'mod sostenibbli;

Viżjoni għal żieda fil-produzzjoni tal-proteini fl-UE

3. Jissottolinja li, minn perspettiva ġeopolitika u strateġika, kif ukoll biex tiġi żgurata s-sigurtà tal-ikel, il-livelli ta' reżiljenza Ewropej jeħtieġ li jissaħħu b'mod sinifikanti f'setturi kruċjali bħall-provvista tal-ikel u l-għalf billi jitnaqqsu, kemm jista' jkun, id-dipendenzi fuq prodotti u riżorsi agrikoli minn fornitur wieħed biss jew minn ftit fornituri permezz ta' produzzjoni domestika aktar b'saħħitha, filwaqt li titħeġġeġ il-kompetittività tal-UE biex tiġi evitata l-konċentrazzjoni tas-swieq f'idejn ftit atturi ewlenin biss; jisħaq, għalhekk, li l-UE jeħtieġ li żżid il-produzzjoni tal-proteini tal-pjanti u li dan jista' jsir biss fi stadji sabiex il-bdiewa u s-swieq ikunu jistgħu jadattaw kif xieraq;

4. Jenfasizza li l-produzzjoni sostenibbli, diversifikata u domestika tal-proteini trid tiġi rikonoxxuta bħala aspett kruċjali tas-sistema tal-ikel u tal-għalf tal-UE sabiex tiġi żgurata biżżejjed disponibbiltà ta' ikel u għalf sikuri u ta' kwalità u biex jinżammu ktajjen tal-provvista tal-ikel u flussi kummerċjali reżiljenti u li jiffunzjonaw; jenfasizza l-għan li tinkiseb provvista aktar sostenibbli u diversifikata ta' proteini fis-sistema tal-ikel tal-UE;

5. Iqis li t-tkabbir ta' pjanti li fihom il-proteini u artijiet bil-ħaxix jista' jkollu benefiċċji sinifikanti għall-kwalità tal-ħamrija, il-klima u l-bijodiversità, u f'ċerti kundizzjonijiet għandu l-potenzjal li jnaqqas l-inputs bħall-fertilizzanti u l-prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti; jirrimarka li t-trobbija estensiva tal-annimali bbażata fuq l-artijiet bil-ħaxix twieġeb ukoll għall-ħtiġijiet tad-dieta naturali tal-annimali u jista' jkollha effetti pożittivi fuq l-ambjent u kontra t-tibdil fil-klima, filwaqt li tikkontribwixxi għal ekonomija ċirkolari; jenfasizza l-importanza taċ-ċereali u l-artijiet bil-ħaxix, speċjalment il-mergħat tal-ħaxix u tas-silla, bħala sors ta' għalf għall-bhejjem u jemmen li l-Istati Membri għandhom jikkunsidraw l-introduzzjoni ta' ekoskemi għal-legumi u l-artijiet bil-ħaxix u joħolqu fondi ddedikati għall-pjanti li fihom il-proteini, kif għandhom xi Stati Membri; jishaq li l-produzzjoni estensiva tal-bhejjem, b'mod partikolari f'żoni remoti u muntanjużi, hija attività sostenibbli u tipprovdi aktar inċentivi lill-popolazzjonijiet lokali biex jgħixu f'dawn iż-żoni;

6. Jirrimarka li l-istrateġija dwar il-proteini għandha tappoġġja t-tranżizzjoni ambjentali permezz tal-iżvilupp ta' sorsi ta' proteini sostenibbli u tikkontribwixxi kemm għall-awtonomija Ewropea miftuħa tal-proteini kif ukoll għar-reżiljenza tal-bdiewa u taż-żoni rurali tal-UE; jirrikonoxxi r-rwol tas-sorsi tal-proteini fl-ekonomija ċirkolari u jqis li l-iżvilupp ta' ekonomija ċirkolari u l-iżgurar tal-produzzjoni tat-tipi kollha ta' proteini disponibbli, speċjalment il-proteini bbażati fuq il-pjanti u l-annimali, jistgħu jikkontribwixxu kemm għaż-żamma ta' livelli għoljin ta' saħħa tal-bniedem kif ukoll biex jippermettu t-tranżizzjoni lejn sistemi tal-ikel verament sostenibbli; ifakkar fl-importanza taċ-ċirkolarità bejn it-trobbija sostenibbli tal-bhejjem u l-kultivazzjoni tal-għelejjel;

7. Iqis li l-iżvilupp ta' produzzjoni sostenibbli ta' proteini tal-pjanti fl-UE, kif ukoll li l-produzzjoni tal-bhejjem issir aktar sostenibbli permezz ta' miżuri bħaż-żieda fiċ-ċirkolarità tal-ktajjen tal-valur tal-ikel u tal-għalf, huma modi effettivi biex jiġu indirizzati ħafna mill-isfidi ambjentali, soċjetali u klimatiċi li tiffaċċja l-UE, kif ukoll biex jiġu pprevenuti d-deforestazzjoni, ir-rilokazzjoni tal-produzzjoni u s-sajd żejjed barra mill-UE; jemmen li l-bdiewa jista' jkollhom rwol ċentrali fil-bini ta' sistema reżiljenti tal-proteini jekk din tiġi appoġġjata kif xieraq u jirrikonoxxi li l-produzzjoni tal-proteini tirrikjedi approċċ olistiku għal sistemi tal-ikel sostenibbli u reżiljenti;

8. Jenfasizza li r-rilokazzjoni tal-produzzjoni barra mill-UE u l-importazzjoni taċ-ċanga jew tal-għelejjel li fihom il-proteini bħall-fażola tas-sojja xi kultant hija assoċjata mad-deforestazzjoni, it-tibdil mhux sostenibbli fl-użu tal-art u l-impatti ambjentali negattivi bħall-erożjoni tal-ħamrija u l-kontaminazzjoni tal-ilma ta' taħt l-art, peress li l-produtturi mhux tal-UE jistgħu jinżammu biex inaqqsu s-sostenibbiltà, l-istandards regolatorji u etiċi mill-produtturi fl-UE; iqis li l-prodotti importati għandhom jissodisfaw standards ta' sostenibbiltà komparabbli sabiex jipprovdu kompetittività akbar għall-produtturi tal-UE u jipprevjenu r-rilokazzjoni tal-produzzjoni tal-UE barra mill-pajjiż;

9. Jiġbed l-attenzjoni għad-domanda globali dejjem tikber għall-proteini, inkluż għall-proteini li joriġinaw mill-annimali;

10. Ifakkar fl-impenji tal-UE f'dawk li huma l-SDGs tan-NU u l-kontribut sinifikanti li l-agrikoltura u l-akkwakultura tal-UE jagħtu għall-provvista ta' proteini sostenibbli, filwaqt li jitqies il-kontribut tal-produzzjoni tal-proteini tal-UE għall-SDGs;

11. Iqis li ż-żieda fl-awtosuffiċjenza alimentari tal-UE hija objettiv ewlieni li jirrikjedi kundizzjonijiet ekwi u appoġġ qawwi għas-settur agrikolu Ewropew;

Kundizzjonijiet aħjar għall-produzzjoni tal-proteini fl-UE

12. Jenfasizza li l-produzzjoni tal-proteini tibda mill-bdiewa, bl-appoġġ tas-sajjieda u tal-akkwakulturisti, u għalhekk dawn jeħtiġilhom ikunu fiċ-ċentru tal-istrateġija, peress li huma element essenzjali għall-bini ta' sistema reżiljenti tal-proteini; jishaq li settur agrikolu, tal-ikel u tal-għalf profittabbli huwa prerekwiżit għal settur tal-proteini b'saħħtu fl-UE; jistieden għalhekk lill-Kummissjoni tesplora opportunitajiet li jippermettu mudell kummerċjali profittabbli għall-bdiewa biex tgħinhom jikkonvertu l-għelejjel tagħhom fi prodotti tal-ikel u tal-għalf attraenti billi jżidu r-reżiljenza tal-għelejjel, ir-rendimenti tal-proteini u l-kwalità tal-proteini;

13. Jissottolinja li skont il-karta tal-bilanċ tal-proteini tal-għalf tal-UE, it-tipi kollha ta' proteini bbażati fuq il-pjanti jistgħu jikkontribwixxu għal żieda fil-produzzjoni ta' proteini fl-UE: proteini b'inqas minn 15 % kontenut ta' proteini (għalf, ċereali), proteini b'kontenut medju ta' proteini ta' 15-30 % (għalf niexef, nuħħala tal-qamħ), proteini b'kontenut għoli ta' proteini ta' 30-50 % (dqiq taż-żerriegħa żejtnija), proteini b'kontenut għoli ħafna ta' proteini ta' aktar minn 50 % (prodotti sekondarji tal-industrija tal-lamtu, proteini tal-patata, proteini pproċessati tal-annimali, proteini tal-insetti); jissottolinja wkoll li r-riċerka dwar il-proteini tal-annimali tista' tikkontribwixxi għal żieda f'din il-produzzjoni;

14. Jisħaq li l-agrikoltura u n-negozji Ewropej jeħtiġilhom isiru aktar kompetittivi fil-qasam tal-proteini għall-ikel u l-għalf u li s-settur agrikolu huwa dipendenti fuq inputs sostenibbli u bi prezz raġonevoli bħall-enerġija, l-għalf, l-addittivi tal-għalf, il-materjal tajjeb tal-pjanti, il-fertilizzanti u l-ħamrija ta' kwalità tajba; huwa tal-fehma li sabiex tiżdied il-kompetittività tal-produtturi Ewropej tal-proteini, l-inċentivi jridu jiżdiedu u li jridu jittaffew il-piżijiet regolatorji bla bżonn għall-produzzjoni tal-proteini;

15. Jirrikonoxxi l-importanza tal-addittivi tal-għalf fit-tnaqqis tal-emissjonijiet, fit-titjib tad-diġestjoni tal-proteini u fl-iżgurar ta' strateġiji tal-għalf korretti u r-riformulazzjoni tal-għalf; jisħaq li l-perjodu ta' awtorizzazzjoni għall-addittivi tal-għalf irid jitqassar u għandha tiġi permessa aktar flessibbiltà; jissottolinja li l-proċess ta' tiġdid tal-awtorizzazzjonijiet irid jinħoloq b'tali mod li ma jipperikolax it-tneħħija gradwali ta' addittivi effettivi;

16. Ifakkar li se jkun impossibbli li tiżdied il-produzzjoni ta' proteina bbażata fuq il-pjanti mingħajr materjali tal-pjanti ta' kwalità tajba; ifakkar li tekniki ġodda ta' tnissil se jipprovdu opportunitajiet kbar biex jiġu żviluppati pjanti u speċijiet adattati għar-reġjun li huma ottimizzati għall-kundizzjonijiet Ewropej; iqis li huma meħtieġa aktar riċerka u żvilupp dwar iċ-ċereali, il-pjanti u l-ħaxix li fihom il-proteini sabiex jiżdied il-valur nutrittiv tagħhom, l-adattament lokali u r-reżistenza għat-theddid naturali;

17. Jappella għall-adozzjoni b'ħeffa ta' qafas imfassal apposta għal tekniki ġodda ta' tnissil li jippermetti l-iżvilupp aktar mgħaġġel ta' varjetajiet ta' pjanti ġodda u robusti, inklużi l-għelejjel li fihom il-proteini;

18. Iqis li l-kontroll tal-pesti u l-patoġeni għandu rwol vitali fil-ħsad b'suċċess tal-għelejjel li fihom il-proteini, u għalhekk il-monitoraġġ u r-riċerka xjentifika dwar l-okkorrenza, l-iżvilupp u t-tixrid ta' dawn il-pesti u l-patoġeni huma kruċjali; jirrikonoxxi li l-iżvilupp ta' miżuri effiċjenti biex titnaqqas il-ħsara ekonomika kkawżata minn dawn il-pesti u l-patoġeni u l-iżvilupp ta' miżuri alternattivi f'termini ta' innovazzjonijiet tekniċi bħall-biedja ta' preċiżjoni jew ir-robotika, l-insetti ta' benefiċċju jew il-pestiċidi b'periklu baxx huma importanti sabiex tingħata spinta lill-produzzjoni totali Ewropea tal-proteini;

19. Jemmen li l-fertilizzazzjoni tal-artijiet bil-ħaxix bid-demel tikkontribwixxi għall-awtosuffiċjenza tal-bdiewa f'termini ta' proteini; iqis li l-ħaxix fertilizzat b'mod xieraq jibqa' bil-bosta l-orħos sors ta' proteina kif ukoll dak l-aktar effiċjenti u l-aktar sostenibbli għar-ruminanti; jistieden lill-Kummissjoni, filwaqt li tqis il-valutazzjonijiet ambjentali li saru, tipproponi mingħajr dewmien, miżuri ta' politika fuq terminu medju u twil biex tagħlaq iċ-ċirku tan-nutrijenti, bħall-aġevolazzjoni tal-użu ta' prodotti organiċi alternattivi bħan-nitroġenu rkuprat mid-diġestat, mill-bijoskart, minn prodotti oħra tad-demel (RENURE) u minn skart mill-industrija tal-ikel, billi tikklassifikahom bħala sostitut għall-fertilizzanti kimiċi abbażi ta' kriterji xjentifiċi, bħala opportunità għall-bdiewa biex inaqqsu d-dipendenza tagħhom fuq il-fertilizzanti kimiċi u jżidu ċ-ċirkolarità fuq l-azjenda agrikola u l-produzzjoni sostenibbli tal-bhejjem permezz tal-irkupru u l-użu mill-ġdid ta' residwi bħad-demel;

20. Ifakkar li l-produzzjoni tal-bijometan, tal-bijogass, tal-bijofjuwils jew ta' sustanzi kimiċi oħra b'bażi bijoloġika li jużaw flussi ta' bijoskart hija wieħed mill-fatturi li jikkontribwixxu għal produzzjoni aktar sostenibbli u hija sors ta' dħul sinifikanti li jtejjeb il-valur ta' għelejjel b'kontenut għoli ta' proteini u jsaħħaħ l-argument favur il-vijabbiltà tal-bdiewa biex jadottawhom, filwaqt li fl-istess ħin joffri alternattivi sostenibbli għall-fjuwils fossili u jikkontribwixxi għal tnaqqis sinifikanti fl-emissjonijiet ta' gassijiet serra (GHG); jissottolinja li t-tkabbir fil-produzzjoni tal-proteina tal-pjanti għall-ikel u l-għalf jista' jwassal biex il-prodotti sekondarji jintużaw b'aktar modi għall-bijoenerġija u b'hekk għal valur ekonomiku ogħla mill-produzzjoni tal-għelejjel li fihom il-proteini; iqis, f'dan ir-rigward, li trid tiġi żgurata l-konsistenza bejn il-politiki differenti tal-UE;

21. Jirrikonoxxi li l-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli fil-livell tal-azjendi agrikoli ħafna drabi hija marbuta mal-produzzjoni tal-proteini u għandha tiġi aġevolata aktar, u li konsegwentement żieda fil-produzzjoni tal-proteini tista' tgħin lill-UE ttejjeb il-produzzjoni tal-prodotti tal-bijoenerġija;

22. Jirrikonoxxi li l-iżvilupp, il-kultivazzjoni u l-użu ta' għelejjel rikki fil-proteini spiss jirrikjedu prattiki ġodda ta' ġestjoni u kooperazzjoni bejn il-bdiewa u jqis li għandha tiġi analizzata l-possibbiltà li jiġu rikonoxxuti strutturi organizzattivi ġodda fil-PAK;

23. Jisħaq li, sabiex tingħata spinta lill-investimenti f'ħamrija aktar b'saħħitha u prattiki ġodda ta' newba tal-għelejjel, l-għanijiet fit-tul jeħtieġ li jkunu akkumpanjati minn evalwazzjoni tas-servizzi pprovduti lis-soċjetà;

L-iżgurar ta' ekonomija ċirkolari xierqa u funzjonali billi jiġi rikonoxxut ir-rwol komplementari kemm tal-proteini bbażati fuq il-pjanti kif ukoll tal-annimali fis-sistema

24. Jenfasizza l-potenzjal u l-valur miżjud sinifikanti tal-proteini bbażati fuq il-pjanti u l-annimali prodotti b'mod sostenibbli u l-fatt li l-iżvilupp sostenibbli tas-settur se jkun ta' benefiċċju għall-bdiewa Ewropej, il-kwalità tal-ħamrija, iċ-ċikli tan-nutrijenti, il-bijodiversità, il-klima, l-ekonomija ċirkolari u s-saħħa tal-bniedem u huwa strateġikament importanti għas-sigurtà Ewropea tal-ikel;

25. Jissottolinja li l-politiki jridu joħolqu kundizzjonijiet ekwi bejn il-partijiet ikkonċernati u l-prodotti kollha u li l-konsum tal-proteini jrid ikun aktar sostenibbli; jappoġġja miżuri ta' politika li jippermettu lill-konsumaturi jqabblu l-prestazzjoni bejn il-prodotti, kif indikat fil-qafas leġiżlattiv li jmiss għal sistema tal-ikel sostenibbli;

26. Jisħaq fuq l-importanza tal-għalf oħxon, bħall-artijiet bil-ħaxix jew is-silla, b'mod partikolari flimkien mal-produzzjoni tal-bhejjem, bħala sors ta' proteina u l-kobenefiċċji pożittivi li l-artijiet bil-ħaxix għandhom fuq il-bijodiversità; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jagħmlu użu mill-għodod tal-PAK, bħall-ekoskemi, biex jinċentivaw dawk is-sorsi ta' proteini taħt dawn l-iskemi; jissottolinja li t-trobbija tar-ruminanti hija mod effiċjenti kif l-artijiet bil-ħaxix permanenti jiġu kkonvertiti f'ikel disponibbli għall-konsum mill-bniedem; jenfasizza r-rilevanza ta' proġetti li jestrattaw proteina ta' kwalità għolja għall-ikel u l-għalf mill-artijiet bil-ħaxix permezz tar-raffinar bijoloġiku, u fl-istess ħin ikunu jistgħu jipproduċu prodotti tal-bijoenerġija bħala prodott sekondarju; iqis li jeħtieġ li jiġi indirizzat aktar finanzjament lejn ir-riċerka dwar ir-raffinar bijoloġiku u l-użu kummerċjali tiegħu;

27. Ifakkar li l-produzzjoni ta' proteini tal-annimali bbażati fuq riżorsi mhux tajbin għall-ikel użati bħala għalf bħall-foraġġ u prodotti sekondarji mill-ipproċessar ta' impjanti tal-proteini, tikkontribwixxi ħafna għaċ-ċirkolarità fil-minimizzazzjoni tal-iskart tal-ikel u tipprovdi valur miżjud sinifikanti għall-produzzjoni tal-pjanti tal-proteini u hija wkoll kruċjali biex jiġu żgurati żoni rurali dinamiċi, il-ġestjoni tal-pajsaġġ, u l-preżervazzjoni ambjentali;

28. Iħeġġeġ il-produzzjoni tal-fażola tas-sojja fl-Unjoni Ewropea bħala sors ta' proteina bbażata fuq il-pjanti billi jiġi inċentivat l-investiment fir-riċerka u l-iżvilupp biex jittejbu l-kwalità u r-rendiment tal-għelejjel; jiġbed l-attenzjoni għall-ħtieġa li jiġi żgurat l-aċċess għall-finanzjament u l-ħtieġa ta' appoġġ addizzjonali għall-produtturi agrikoli, inklużi l-produtturi żgħar, biex tiżdied il-produzzjoni tal-fażola tas-sojja fl-UE; iqis li huwa meħtieġ li jiġu identifikati u promossi l-aħjar prattiki agrikoli għall-kultivazzjoni tal-fażola tas-sojja fl-UE, inkluż l-użu ta' teknoloġiji ta' produzzjoni sostenibbli u l-konformità mar-regoli dwar il-protezzjoni ambjentali; jiġbed l-attenzjoni għall-ħtieġa li titnaqqas id-dipendenza fuq is-sojja fl-għalf tal-annimali minn pajjiżi mhux tal-UE;

29. Jisħaq li l-programmi ta' riċerka għandhom jiffukaw fuq l-għelejjel li fihom il-proteini tal-pjanti li huma adatti għall-kundizzjonijiet klimatiċi u tat-tkabbir tal-Ewropa u li jistgħu jiġu integrati fis-sistemi tal-biedja eżistenti; jemmen li huwa importanti li l-bdiewa jiġu appoġġjati f'din it-tranżizzjoni, li jitneħħew l-ostakli għad-dħul ta' dan is-suq u li l-bdiewa jiġu megħjuna jibbenefikaw minn dawn il-ktajjen ta' valur ġodda;

30. Jappella għal aktar riċerka u żvilupp tal-varjetajiet tal-għelejjel li jipprovdu sorsi addizzjonali ta' proteini b'ċikli qosra ta' produzzjoni adatti għat-tkabbir intermedju tal-għelejjel fin-newba tal-għelejjel eżistenti;

31. Iħeġġeġ lill-Istati Membri jużaw l-inċentivi kollha disponibbli tal-PAK biex iżidu l-għelejjel leguminużi, inkluż l-appoġġ akkoppjat, il-miżuri agroambjentali, is-servizzi konsultattivi u l-programmi settorjali ġodda; iqis li, barra minn hekk, il-kampanji ta' promozzjoni biex tingħata spinta lid-domanda għal-legumi għall-ikel jistgħu jgħinu ħafna biex jistimulaw il-produzzjoni tal-UE;

32. Jirrikonoxxi l-potenzjal qawwi tal-qanneb bħala għalla li fiha l-proteini sostenibbli u jisħaq fuq il-ħtieġa li tiġi armonizzata r-regolamentazzjoni tiegħu fil-livell tal-UE biex jiġu aġevolati l-kultivazzjoni u l-ipproċessar tiegħu fl-ikel u fl-għalf;

33. Jisħaq fuq l-importanza li jiġu applikati standards ta' sostenibbiltà għall-prodotti importati, li tiġi protetta l-kompetittività tal-produtturi Ewropej u li tiġi żgurata informazzjoni trasparenti għall-konsumaturi;

34. Jirrikonoxxi li l-ftehim ta' Blair House tal-1992 għadu jirrappreżenta limitazzjoni sinifikanti għall-iżvilupp tal-għelejjel taż-żrieragħ żejtnin fl-UE u għalhekk iqis li huwa meħtieġ li tiġi esplorata l-possibbiltà ta' reviżjoni ta' dan il-ftehim;

35. Jisħaq li s-settur Ewropew tas-sajd jipprovdi sors importanti ta' proteina ta' kwalità għolja sostenibbli għall-użu mill-bniedem fil-forma ta' ħut frisk, u trid tinżamm il-vijabbiltà tas-settur tas-sajd;

36. Jenfasizza r-rwol tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura sostenibbli fl-iżgurar tas-sigurtà tal-ikel u fid-dieti bbażati fuq proteini tajbin għas-saħħa u ta' kwalità għolja; jisħaq li l-prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura sostenibbli jista' jkollhom rwol importanti fil-bini ta' sistema tal-ikel sostenibbli; jistieden lill-Kummissjoni tiżgura li l-istrateġija Ewropea li jmiss dwar il-proteini tirrikonoxxi r-rwol tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura u l-ħtieġa li titkompla t-tranżizzjoni lejn settur tas-sajd u tal-akkwakultura aktar sostenibbli, inkluż iż-żieda fit-trattament xieraq tal-annimali fis-settur tal-akkwakultura, li jista' jwassal għal inqas mard, inqas użu ta' antibijotiċi u ekosistemi aktar b'saħħithom, filwaqt li tirrikonoxxi l-istandards għoljin ta' sostenibbiltà fl-UE; jisħaq fuq l-importanza li s-settur jiġi involut fl-iżvilupp tal-istrateġija tiegħu dwar il-proteini;

37. Jenfasizza li l-UE hija importatur nett ta' prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura, peress li kważi 60 % tal-konsum totali fl-UE huwa importat; iqis li huwa neċessarju, għalhekk, li jissaħħu l-vijabbiltà ekonomika u s-sostenibbiltà ġenerali tas-setturi Ewropej tas-sajd u tal-akkwakultura, filwaqt li jitqiesu t-tliet dimensjonijiet tagħhom (ekonomika, ambjentali u soċjali) sabiex titnaqqas id-dipendenza dejjem tikber tal-UE fuq l-importazzjonijiet; jisħaq fuq l-importanza ta' setturi tas-sajd u tal-akkwakultura sostenibbli għall-provvista tal-proteini tal-UE u, b'mod partikolari, ir-rwol importanti tas-sajjieda fuq skala żgħira u artiġjanali kif ukoll ta' dawk li jiġbru l-frott tal-baħar bil-qoxra, kemm fl-UE kif ukoll bnadi oħra;

38. Jenfasizza li l-konsum regolari ta' prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura huwa komponent essenzjali ta' dieta tajba għas-saħħa u li, bis-saħħa tal-karatteristiċi tajbin għas-saħħa tal-qalb, il-konsum tal-ħut għandu potenzjal konsiderevoli biex jindirizza mard relatat mad-dieta bħall-mard kardjovaskulari; jesprimi t-tħassib tiegħu, għalhekk, dwar it-tnaqqis fil-konsum tal-ħut fl-UE; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jżidu r-rwol tal-prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura, b'mod partikolari mill-produtturi lokali, fil-politiki u l-programmi nutrizzjonali tagħhom, filwaqt li jqisu l-pariri mid-WHO dwar il-konsum tal-ikel akkwatiku, b'mod partikolari billi jippromwovu l-konsum tagħhom fost gruppi speċifiċi, bħaż-żgħażagħ, u anke billi jintroduċu jew itejbu l-konsum tagħhom fl-iskejjel u fi programmi li għandhom l-għan li jindirizzaw in-nuqqasijiet nutrizzjonali speċifiċi; ifakkar, barra minn hekk, li d-Direttiva 2006/112/KE ([5]) tippermetti lill-Istati Membri japplikaw rati mnaqqsa tal-VAT għall-provvisti ta' oġġetti tal-ikel u servizzi relatati, u jistieden lill-Istati Membri jagħmlu użu minn din il-possibbiltà fir-rigward tal-prodotti tal-ħut, minħabba l-benefiċċji tal-konsum tal-ħut;

39. Huwa tal-fehma li l-akkwakultura sostenibbli hija produttur importanti tal-proteini u li l-użu tal-alka bħala ikel jew addittiv tal-għalf joffri l-potenzjal li jitnaqqsu parzjalment l-emissjonijiet mill-bhejjem kif ukoll li jkun sors tajjeb ta' proteina għall-għalf; jirrimarka li l-algi u l-mikroalgi jistgħu jkunu sors komplementari importanti ta' proteina bħala parti minn sistema sostenibbli tal-produzzjoni tal-ikel u jistieden lill-Kummissjoni tinkludi dan fl-istrateġija Ewropea dwar il-proteini; jirrimarka l-potenzjal tal-innovazzjoni u ta' negozji ġodda fil-ħolqien ta' għalf ġdid tal-ħut b'impronta tal-karbonju aktar baxxa u b'impatt minimizzat fuq il-bijodiversità u li hemm bżonn li jitnaqqas aktar it-tniġġis tal-ilma mill-akkwakultura; jisħaq li aktar żvilupp u innovazzjoni sostenibbli fil-qasam tal-produzzjoni tal-proteini tal-pjanti u sorsi komplementari ta' proteini huma mod kif jiġu indirizzati b'mod effettiv ħafna mill-isfidi ambjentali u klimatiċi li qed jiffaċċja s-settur tas-sajd u tal-akkwakultura tal-UE;

([5]) Id-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (ĠU L 347, 11.12.2006, p. 1).

40. Jisħaq li l-akkwakultura u l-marikultura tal-UE jistgħu jikkontribwixxu ħafna aktar milli jagħmlu bħalissa għall-produzzjoni sostenibbli tal-ikel u jipprovdu proteina aktar tajba għas-saħħa, aktar ġusta u aktar sostenibbli li hija inqas dipendenti fuq għalf ibbażat fuq il-ħut u li ma tużax għalf derivat mill-produzzjoni tal-frakass tal-fdal tal-ħut u taż-żejt tal-ħut bl-użu ta' qabdiet minn sajd illegali, mhux irrappurtat u mhux irregolat (IUU); jenfasizza l-ħtieġa li jittejjeb it-trattament xieraq tal-annimali akkwatiċi peress li trattament aktar xieraq jimplika inqas mard, inqas użu tal-antibijotiċi u ekosistemi aktar b'saħħithom; jilqa' l-linji gwida strateġiċi għal akkwakultura tal-UE aktar sostenibbli u kompetittiva għall-perjodu bejn l-2021 u 2030 u jirrimarka l-ħtieġa li tiġi mmonitorjata u promossa l-implimentazzjoni tar-riformi stabbiliti fil-pjanijiet strateġiċi pluriennali għall-iżvilupp tal-akkwakultura, sabiex tingħata spinta lill-produzzjoni sostenibbli; itenni t-talbiet tiegħu fir-rigward tal-forniment ta' qafas legali robust, affidabbli, prevedibbli, simplifikat u favur in-negozju li jappoġġja l-iżvilupp ta' akkwakultura sostenibbli;

41. Jisħaq li l-insetti, dment li jissodisfaw standards għoljin ta' sikurezza, jistgħu jitqiesu bħala sors alternattiv ċirkolari utli ta' proteini, b'mod partikolari għan-nutrizzjoni organika u konvenzjonali tal-annimali, li jikkontribwixxu għat-tnaqqis tan-nuqqas ta' proteini fl-UE u għaż-żieda taċ-ċirkolarità tal-agrikoltura; jirrikonoxxi li piżijiet regolatorji bla bżonn ifixklu l-iżvilupp ta' agrikoltura ċirkolari u sostenibbli, bħall-projbizzjoni fuq l-użu ta' skart bijodegradabbli bħala għalf għall-insetti jew għall-fermentazzjoni tal-proteini; jenfasizza li l-interess f'din il-produzzjoni qed jikber u, ladarba jinkisbu l-ekonomiji ta' skala, l-ispejjeż tal-produzzjoni se jitnaqqsu; jinsab imħasseb dwar ir-rekwiżiti għoljin tal-enerġija tat-trobbija tal-insetti fuq skala kbira u jisħaq li jeħtieġ li jiġu analizzati l-effetti ambjentali, tas-saħħa, tat-trattament xieraq tal-annimali, soċjali u ekonomiċi;

42. Huwa tal-fehma li l-awtorizzazzjonijiet li jsiru permezz tal-leġiżlazzjoni dwar ikel ġdid għandhom ikunu bbażati fuq l-aqwa assigurazzjonijiet tas-sikurezza tal-ikel tal-prodott u li l-impatt tagħhom fuq is-saħħa tal-bniedem u l-ambjent għandu jiġi kkunsidrat, f'konformità mal-prinċipju ta' prekawzjoni; jisħaq li l-proċess ta' awtorizzazzjoni jeħtieġ li jkun aktar trasparenti u aktar effiċjenti, mingħajr ma jitbaxxew l-istandards għoljin tas-sikurezza tal-ikel; jenfasizza li jrid jiġi segwit approċċ "Saħħa Waħda" fir-rigward tal-iżvilupp tal-produzzjoni ta' proteini ġodda u li jeħtieġ li tiġi segwita l-leġiżlazzjoni rilevanti dwar it-trattament xieraq tal-annimali u tal-ambjent;

43. Jistieden lill-Kummissjoni tippreżenta valutazzjoni tal-impatt komprensiv ta' ikel ġdid għall-konsum mill-bniedem f'konformità mal-mudell agrikolu Ewropew, is-soċjetà, is-saħħa tal-bniedem, l-ambjent u l-ekonomija; jisħaq li għandu jiġi kkunsidrat il-prinċipju ta' prekawzjoni;

44. Jinnota li l-ikel ibbażat fuq iċ-ċelloli, li jiġi prodott billi jiġu kkultivati ċelloli iżolati mill-pjanti u mill-annimali, jippreżenta sfidi etiċi, soċjali, ambjentali u ekonomiċi, u r-regolament dwar Ikel Ġdid ([6]) mhuwiex adatt għall-iskop tiegħu; jenfasizza li l-interessi u l-aspettattivi tal-konsumaturi jridu jiġu riflessi aħjar;

45. Jistieden lill-Kummissjoni tiżgura li l-ikel fl-UE joriġina minn sistemi ta' biedja sostenibbli; ifakkar fir-rabta bejn il-produzzjoni sostenibbli tal-ikel, in-natura, il-bdiewa u l-iżvilupp rurali u jissottolinja l-valur miżjud u s-servizzi tal-ekosistema pprovduti mill-bdiewa;

46. Jappella għal aktar riċerka u żvilupp dwar is-sikurezza u l-produzzjoni sostenibbli tal-proteini fl-UE u l-impatt tagħhom abbażi ta' approċċ "Saħħa Waħda"; jissottolinja l-ħtieġa urġenti li r-riċerka pubblika u privata, l-infrastruttura tar-riċerka u l-faċilitajiet ta' dimostrazzjoni jespandu sistema ta' proteini reżiljenti tal-UE; jenfasizza r-rwol importanti tal-istituti tar-riċerka fl-Unjoni Ewropea biex is-sistema tal-ikel tal-UE ssir saħansitra aktar effiċjenti u sostenibbli;

Approċċ olistiku li jinkludi l-katina sħiħa tal-valur tal-ikel

47. Jissottolinja li huma meħtieġa koordinazzjoni u kollaborazzjoni mtejba bejn il-partijiet ikkonċernati tal-katina tal-provvista, tul il-katina sħiħa tal-valur, biex jitnaqqsu d-differenzi attwali bejn il-bdiewa, il-proċessuri u l-bejjiegħa bl-imnut; jisħaq li kollaborazzjonijiet kollettivi aktar b'saħħithom bejn l-atturi, b'mod partikolari permezz tal-organizzazzjonijiet tal-bdiewa u l-kooperattivi agrikoli, għandhom jiġu promossi b'mod attiv bil-ħsieb li jissawru ktajjen ta' valur miżjud ogħla;

([6]) Ir-Regolament (UE) 2015/2283 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar ikel ġdid, li jemenda r-Regolament (UE) Nru 1169/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 258/97 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1852/2001 (ĠU L 327, 11.12.2015, p. 1).

48. Jistieden, f'dan ir-rigward, lill-Istati Membri u lill-partijiet ikkonċernati jużaw ir-regoli kollha disponibbli previsti fir-Regolament dwar l-OKS ([7]) għall-benefiċċju ta' ktajjen effiċjenti u innovattivi; jistieden lill-partijiet ikkonċernati jiżviluppaw kuntratti sabiex jippjanaw il-produzzjoni fit-tul; jemmen li l-organizzazzjonijiet tal-produtturi, b'mod partikolari l-kooperattivi, kif ukoll l-organizzazzjonijiet interprofessjonali, għandhom rwol ewlieni x'jaqdu fl-istrutturar u t-tisħiħ tal-ktajjen tal-valur tal-proteini;

49. Jenfasizza l-importanza tal-aċċettazzjoni tal-konsumatur u tal-informazzjoni għall-konsumatur; jisħaq li l-produzzjoni ta' proteini bbażati fuq il-pjanti u alternattivi jeħtieġ li tissodisfa l-aspettattivi tal-konsumatur, li jinvolvi aktar titjib fil-funzjonalitajiet ta' dawn il-proteini f'termini ta' togħma, konsistenza, valur nutrizzjonali u prezz;

50. Iqis li l-konsumaturi qed isiru aktar konxji tal-ikel li jikkunsmaw u kif ġie prodott; itenni l-appell tiegħu biex il-konsumaturi jingħataw aktar informazzjoni dwar l-impatt ambjentali ta' prodotti tal-ikel differenti, inklużi proteini, kif ukoll informazzjoni dwar il-produzzjoni tagħhom, sabiex jingħata kontribut għal sistema tal-ikel ġusta, tajba għas-saħħa u favur l-ambjent; jilqa' l-intenzjoni tal-Kummissjoni, espressa fl-istrateġija "Mill-Għalqa sal-Platt", li testendi r-rekwiżit għal indikazzjonijiet obbligatorji tal-oriġini jew tal-provenjenza għal prodotti addizzjonali;

51. Jenfasizza li l-ammont ta' proteini tal-pjanti prodotti b'mod sostenibbli fl-UE mhux se jiżdied fin-nuqqas ta' domanda tas-suq jew profitti adegwati għall-bdiewa; jemmen li appoġġ pubbliku mmirat, bħall-ekoskemi, jista' jagħti spinta lill-profittabbiltà tal-kultivazzjoni tal-għelejjel; iħeġġeġ lill-atturi tas-suq jiżviluppaw tekniki għad-determinazzjoni tal-kontenut u l-kwalità tal-proteini fiċ-ċereali, fil-pjanti tal-proteini u fl-għalf sabiex jirriflettu aħjar il-valur tal-proteini; jisħaq li żieda fit-trasparenza tas-suq tista' ttejjeb il-funzjonament tas-suq, tnaqqas il-ħela u ġġib magħha settur tal-ikel aktar ċirkolari; jemmen li l-istrateġiji ta' politika u l-oqfsa leġiżlattivi għandhom jinċentivaw dawn is-swieq; jisħaq li l-produzzjoni ta' proteini tal-pjanti b'kontenut aktar baxx ta' proteini tibqa' essenzjali, flimkien mal-produzzjoni ta' għelejjel b'livell għoli ta' proteini, u li l-iżvilupp ta' dawk is-sorsi għandu jkun immexxi mill-prinċipju ta' bilanċ tal-massa pożittiv fir-rigward tal-materja niexfa u l-proteini;

52. Iqis li l-industrija tal-ipproċessar tal-ikel hija parti integrali mill-katina tal-valur tal-proteini ċirkolari peress li tippermetti li jinkiseb aktar valur mill-għelejjel li fihom il-proteini; jenfasizza l-ħtieġa li tiżdied il-kapaċità li jiġu pproċessati proteini bbażati fuq il-pjanti; iqis li huwa importanti li l-industrija tal-ipproċessar timmappja l-flussi tal-iskart tagħha sabiex ikunu jistgħu jiġu kwantifikati u tissaħħaħ iċ-ċirkolarità tagħhom;

53. Itenni l-mira tal-Istrateġija "Mill-Għalqa sal-Platt" li tnaqqas il-ħela tal-ikel b'50 %, li tista' tintlaħaq parzjalment permezz ta' katina tal-provvista tal-ikel iqsar u aktar effiċjenti u agrikoltura u settur tal-produzzjoni tal-ikel aktar ċirkolari, li fih l-iskart bijodegradabbli jitqies bħala riżorsa aktar milli bħala skart; itenni li l-iżgurar ta' għajxien sostenibbli għall-produtturi primarji huwa kruċjali sabiex jintlaħqu l-miri tal-istrateġija "Mill-Għalqa sal-Platt";

54. Jisħaq fuq l-importanza li jitnaqqas ir-rimi sabiex tiġi evitata l-ħela tal-ikel; itenni, f'dan ir-rigward, l-appell mir-riżoluzzjoni tiegħu tat-18 ta' Mejju 2021 ([8]) biex jiġu identifikati opportunitajiet kummerċjali u/jew karitatevoli fi sforz biex isir l-aħjar użu possibbli ta' dawk il-qabdiet inevitabbli jew il-qabdiet mhux mixtieqa taħt id-daqs minimu ta' referenza għall-konservazzjoni, filwaqt li jiġu ffavoriti tekniki tas-sajd li jevitaw u jnaqqsu tali qabdiet, kemm jista' jkun; jissottolinja, f'dan il-kuntest, il-ħtieġa li jiġi pprevenut il-ħolqien jew l-espansjoni ta' suq sekondarju tal-frott tal-baħar;

55. Jissottolinja li ħafna bdiewa ma għandhomx l-għarfien meħtieġ biex ikabbru l-għelejjel leguminużi b'mod effettiv; ifakkar fil-ħtieġa li jiġu promossi sistemi ta' għarfien u innovazzjoni agrikoli, kif ukoll il-kondiviżjoni tal-għarfien u t-taħriġ, li jippermettu lill-atturi kollha tal-katina tal-ikel jsiru sostenibbli billi, fost l-oħrajn, jitħaffu l-innovazzjoni u t-trasferiment tal-għarfien; jistieden lill-Kummissjoni Ewropea toħloq pjattaforma online faċilment aċċessibbli għall-iskambju ta' eżempji tal-aħjar prattika u ta' informazzjoni dwar il-produzzjoni ta' proteini bbażati fuq il-pjanti u l-annimali;

([7]) Ir-Regolament (UE) Nru 1308/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi organizzazzjoni komuni tas-swieq fi prodotti agrikoli u li jħassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nru 922/72, (KEE) Nru 234/79, (KE) Nru 1037/2001 u (KE) Nru 1234/2007 (ĠU L 347, 20.12.2013, p. 671).

([8]) Riżoluzzjoni tat-18 ta' Mejju 2021 dwar li nilħqu l-objettivi tal-obbligu ta' ħatt l-art skont l-Artikolu 15 tal-Politika Komuni tas-Sajd (ĠU C 15, 12.1.2022, p. 9).

56. Jisħaq li hija meħtieġa azzjoni fil-livelli kollha sabiex tiżdied il-produzzjoni sostenibbli tal-proteini, b'mod partikolari l-produzzjoni domestika ta' proteini bbażati fuq il-pjanti, billi jiġu appoġġjati l-bdiewa, speċjalment l-azjendi agrikoli żgħar u ta' daqs medju u l-azjendi agrikoli tal-familja; jistieden għalhekk lill-Istati Membri jintroduċu u jżidu l-investiment u l-appoġġ għar-riċerka fil-livelli tas-sistema, tan-negozju u tal-produzzjoni, pereżempju billi jipprovdu appoġġ għall-investiment lill-katina tal-ipproċessar;

57. Jemmen li l-akkwist pubbliku għandu jinċentiva produzzjoni u konsum tal-proteini aktar sostenibbli;

Azzjonijiet ta' politika konkreti

58. Jistieden lill-Kummissjoni tressaq l-azzjonijiet ta' politika li ġejjin:

i. Regolament dwar l-addittivi tal-għalf li jippromwovi l-istabbiltà u l-innovazzjoni fil-produzzjoni tal-addittivi tal-għalf;

ii. Dokument ta' gwida xjentifika u teknika li jikkomplementa d-dokument ta' gwida amministrattiva dwar it-tħejjija u s-sottomissjoni ta' applikazzjonijiet għal ikel ġdid sabiex jiġi ċċarat il-proċess ta' awtorizzazzjoni, filwaqt li jiġu żgurati l-aqwa assigurazzjonijiet u standards tas-sikurezza tal-ikel u evalwazzjoni xierqa tar-riskji potenzjali għall-konsum mill-bniedem, f'konformità mal-prinċipju ta' prekawzjoni;

iii. Direttiva dwar il-prodotti sekondarji li tippermetti li aktar tipi ta' prodotti sekondarji bijodegradabbli jitqiesu bħala għalf u li tippermetti li jintużaw u jiġu ttrasportati residwi tal-produzzjoni tal-ikel;

iv. Qafas tal-enerġija rinnovabbli li jipprovdi regolamentazzjoni fit-tul, sostenibbli u stabbli għall-użu ta' flussi sekondarji mill-estrazzjoni tal-proteini tal-pjanti, residwi agrikoli u flussi ta' skart tal-produzzjoni tal-ikel għall-produzzjoni tal-bijoenerġija filwaqt li tingħata prijorità lill-produzzjoni tal-ikel u tal-għalf fuq art agrikola fertili;

v. Direttiva dwar it-tassazzjoni fuq l-enerġija li tipprovdi regoli ta' tassazzjoni ċari u fit-tul u li tinċentiva l-produzzjoni tal-fjuwils kollha b'bażi bijoloġika;

vi. Regolament dwar tekniki ġenomiċi ġodda li jippermetti li jiġu adottati tekniki ġodda ta' tnissil, mingħajr ma jiżdiedu l-pożizzjonijiet dominanti fis-suq u filwaqt li titqies il-ħtieġa speċifika għall-innovazzjoni mill-SMEs Ewropej;

vii. Qafas ta' ċertifikazzjoni tal-assorbiment tal-karbonju li jippermetti prattiki tas-sekwestru tal-karbonju f'art agrikola relatati mal-kultivazzjoni ta' għelejjel b'livell għoli ta' proteini, filwaqt li jiżgura introjtu addizzjonali għall-bdiewa;

vii. Taħlita ta' regoli tal-PAK li jipprovdu qafas stabbli, prattiki ta' ġestjoni flessibbli u inċentivi għall-produzzjoni ta' għelejjel, artijiet bil-ħaxix u legumi rikki fil-proteini u ħsad aktar rikk fil-proteini ta' għelejjel, artijiet bil-ħaxix u legumi b'mod ġenerali; il-produzzjoni ta' għelejjel b'kontenut għoli ta' proteini għandha tiġi inċentivata fil-PAK attwali u permezz ta' ekoskemi; il-Kummissjoni għandha tikkunsidra l-possibbiltà li tippermetti li għelejjel tal-ikel b'kontenut għoli ta' proteini jitkabbru fuq art imwarrba, filwaqt li jiġu rispettati regoli ambjentali stretti; il-Kummissjoni għandha tressaq dokument ta' gwida bl-aħjar prattiki fl-implimentazzjoni tal-PAK sabiex tissaħħaħ il-kultivazzjoni ta' għelejjel sostenibbli b'kontenut għoli ta' proteini, bħal pjanti li fihom il-proteini u pjanti leguminużi, flimkien ma' pjan direzzjonali dwar strateġiji għal rabtiet aktar b'saħħithom bejn it-trobbija tal-bhejjem u l-potenzjal reġjonali tal-għalf;

ix. Qafas regolatorju għall-użu sostenibbli tal-prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti li jippermetti wkoll il-monitoraġġ u r-riċerka xjentifika dwar l-okkorrenza, l-iżvilupp u t-tixrid ta' pesti u patoġeni li jipperikolaw il-ħsad b'suċċess tal-għelejjel li fihom il-proteini;

x. Strateġija ċara ta' finanzjament għar-riċerka u l-iżvilupp biex tippromwovi u tistimula l-iżvilupp ta' miżuri alternattivi għall-protezzjoni tal-pjanti f'termini ta' innovazzjonijiet tekniċi bħall-biedja ta' preċiżjoni jew l-użu tar-robotika, insetti li huma ta' benefiċċju u pestiċidi b'periklu baxx;

xi. Tikketta bbażata fuq ix-xjenza u volontarja fil-qafas leġiżlattiv għal sistemi tal-ikel sostenibbli li tippermetti tqabbil tal-impronta ambjentali tal-ikel u rekwiżiti simili għall-għalf, ibbażata xjentifikament fuq data reali dwar il-prodott;

xii. Karta tal-bilanċ tal-proteini tal-ikel;

xiii. Regolament dwar il-prodotti sekondarji tal-annimali li, filwaqt li jkompli japplika livelli għoljin ta' sikurezza għall-prodotti agrikoli pproċessati, jiftaħ il-possibbiltà li jintużaw aktar oġġetti tal-ikel u ingredjenti li joriġinaw mill-ħut bħala għalf;

xiv. Kombinament ta' regoli tal-akkwist pubbliku li jagħmilha aktar faċli li jiġu stabbiliti rekwiżiti minimi ta' sostenibbiltà;

xv. Strateġija ċara ta' finanzjament fit-tul għar-riċerka u l-iżvilupp, inklużi inċentivi finanzjarji biex jiġu promossi u stimulati proteini prodotti b'mod sostenibbli, speċjalment proteini bbażati fuq il-pjanti u bbażati fuq l-annimali, għall-ikel u l-għalf fl-UE, bl-użu u l-isfruttar tal-potenzjal ta' Orizzont Ewropa, il-Fond għall-Innovazzjoni, il-Programm LIFE, EIT Ikel u finanzjament rilevanti ieħor tal-UE għat-teknoloġija tal-ikel u l-iżvilupp agrikolu;

xvi. Fuq perjodu ta' żmien qasir, deroga temporanja b'biżżejjed ċertezza tad-dritt biex jiġi żgurat li tkun tista' tintuża RENURE u, fit-tul, l-applikazzjoni legali tal-kriterji dwar RENURE żviluppati mill-JRC abbażi ta' kriterji xjentifiċi, li tikklassifikahom bħala fertilizzant kimiku skont id-Direttiva dwar in-Nitrati ([9]);

xvii. Ir-riċerka dwar it-titjib tas-sostenibbiltà tas-sistemi tat-trobbija tal-bhejjem, speċjalment fir-rigward tal-użu ta' ingredjenti li ma jittiklux u prodotti sekondarji fl-għalf, għandha tkompli tiġi appoġġjata;

xiii. Emenda tal-Anness III tad-Direttiva dwar in-Nitrati biex jiġi aġevolat l-użu tad-diġestat mill-iskart organiku miksub mid-diġestjoni anaerobika tad-demel tal-bhejjem;

xix. Qafas biex jgħaqqad il-produzzjoni ta' proteini bbażati fuq il-pjanti mal-Fond għal Għajnuna Ewropea għall-Persuni l-Aktar fil-Bżonn (FEAD);

xx. Il-politiki li jiżguraw li l-importazzjonijiet tal-proteini jissodisfaw standards ta' produzzjoni u kwalità komparabbli f'termini tal-impatti tagħhom fuq is-saħħa u l-ambjent sabiex jiġu evitati rilokazzjonijiet tal-emissjonijiet tal-karbonju, tissaħħaħ il-kompetittività għall-produtturi tal-UE meta mqabbla ma' produtturi barra mill-UE, u biex jiġu żgurati standards ogħla fuq livell globali;

xxi. Strateġija dwar ir-ragħa għall-Ewropa bl-għan li jiġi promoss ragħa estensiv fejn dan jaqbel mal-kundizzjonijiet u l-kuntest reġjonali, studju dwar il-potenzjal fl-UE kollha u r-rekwiżiti tal-art tal-għelejjel li fihom il-proteini u żejtnin li jistgħu jitkabbru fl-UE u studju tal-impatt li ġġib magħha l-introduzzjoni ta' suq tal-futuri tal-proteini biex il-bdiewa jkunu jistgħu jimmaniġġjaw ir-riskji tagħhom;

xxii. Studju analitiku dwar l-ispazju disponibbli fis-suq għall-proteini li għandu jiġi ppreżentat mill-Kummissjoni;

xxiiii. Aktar riċerka dwar il-valutazzjonijiet taċ-ċiklu tal-ħajja nutrizzjonali (n-LCA) tal-ikel;

°
° °

59. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill u lill-Kummissjoni.

([9]) Direttiva tal-Kunsill 91/676/KEE tat-12 ta' Diċembru 1991 dwar il-protezzjoni tal-ilma kontra t-tniġġis ikkawżat min-nitrati minn sorsi agrikoli (ĠU L 375, 31.12.1991, p. 1).